

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové, soudkyně zpravodajky Jiřiny Chmelové a soudce Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **Bc. M. M., DiS.**, zastoupený JUDr. Zdeňkem Koschinem, advokátem, sídlem Štefánikova 75/48, Praha 5, proti žalovanému: **rektor Vysoké školy ekonomické v Praze**, sídlem Winstona Churchilla 1938/4, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2024, č. j. VŠE/5944/9202/2024, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2024, č. j. 14 A 38/2024-40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobce byl studentem Fakulty managementu Vysoké školy ekonomické v Praze. Děkan fakulty rozhodnutím ze dne 10. 1. 2024, č. j. VŠE/324/6000/2024, jeho studium ukončil. Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 3. 2024, č. j. VŠE/2611/9202/2024, rozhodnutí děkana potvrdil a odvolání žalobce zamítl. Žalobce následně žalovaného upozornil, že mu rozhodnutí nebylo řádně doručeno, a požádal o jeho opětovné doručení. Následně žalovaný ve zkráceném přezkumném řízení rozhodnutí ze dne 19. 3. 2024 zrušil rozhodnutím ze dne 21. 5. 2024, č. j. VŠE/4920/9202/2024. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, které žalovaný zamítl rozhodnutím označeným v záhlaví.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalobu k Městskému soudu v Praze. Městský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), jako podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou. Dospěl k závěru, že žalobce nebyl napadeným rozhodnutím nijak zkrácen na svých právech. Žalovaný v přezkumném řízení zrušil rozhodnutí ze dne 19. 3. 2024, kterým původně zamítl odvolání žalobce proti ukončení studia. Tím odstranil rozhodnutí, které žalobce na právech krátilo, a řízení o jeho odvolání dále pokračuje. Soud odmítl žalobcův argument, že ho napadené rozhodnutí uvrhuje do nepřijatelné nejistoty. Naopak uzavřel, že napadené rozhodnutí jasně stanoví, že správní řízení o ukončení studia stále probíhá. Jediná nejistota, která z napadeného rozhodnutí pro žalobce plyne, je, že jeho studium není pravomocně ukončeno. Tento stav však městský soud označil za zjevně příznivý pro žalobce. Nejde tedy o negativní dotčení na jeho právech.

II. Kasační stížnost a další podání účastníků řízení

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost. Namítl, že městský soud postupoval chybně, pokud žalobu bez věcného posouzení odmítl usnesením namísto toho, aby o ní rozhodl rozsudkem. Tím postupoval v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel odkázal na rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2005, č. j. 4 As 50/2004-59, ze kterého vyplývá, že odmítnutí žaloby bez věcného projednání je možné pouze tehdy, je-li zjevné již ze samotného návrhu, že žalobu podala osoba k tomu zjevně neoprávněná. Podle stěžovatele však tato situace v daném případě nenastala. Jeho žalobní námitky, zejména námitka nicotnosti rozhodnutí žalovaného, měly být nejprve věcně projednány, což městský soud neučinil. Stěžovatel tvrdí, že napadeným rozhodnutím žalovaného bylo zasazeno do jeho právní sféry, a že tedy splňuje podmínky aktivní legitimace podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Odkazuje na rozsudek NSS č. j. 4 As 9/2007-197, podle kterého mají jednotlivci právo na ochranu před nezákonným či svévolným zásahem správních orgánů. Zdůrazňuje také závěry rozšířeného senátu NSS v usnesení č. j. 6 A 25/2002-42, podle kterého není rozhodné, zda správní akt formálně zakládá, mění nebo ruší práva či povinnosti, ale zda se závazně a autoritativně dotýká právní sféry žalobce. Stěžovatel rovněž považuje usnesení městského soudu za nepřezkoumatelné. Pouhé konstatování soudu, že názor stěžovatele nesdílí, totiž podle něj není dostatečným odůvodněním. Městský soud rovněž nezohlednil všechny žalobní námitky.

[4] Jako doplňující kasační argumentaci stěžovatel zpochybňuje to, zda bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2024 platně vydáno a doručeno a zda je bylo možné i v tomto případě zrušit. Dále namítá nicotnost rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2024 a v návaznosti na něj i napadeného rozhodnutí ze dne 20. 6. 2024. Stěžovatel rovněž namítá, že napadené rozhodnutí ze dne 20. 6. 2024 bylo vydáno v době, kdy již probíhalo soudní řízení o žalobě směřující proti předchozímu rozhodnutí ze dne 19. 3. 2024. Tím žalovaný účelově zasáhl do probíhajícího řízení, aniž by dodržel postup podle § 62 s. ř. s., o uspokojení navrhovatele. Pokud jde o rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2024, stěžovatel uvádí, že i kdyby bylo jeho vydání právně možné, podle § 62 odst. 5 s. ř. s. by mohlo nabýt právní moci až dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení. K tomu odkazuje na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 13. 7. 2010, č. j. 3 Ads 148/2008-70.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, rozhodnutí ze dne 19. 3. 2024 bylo žalobci účinně doručeno a nabylo právní moci. Poté, co žalovaný zjistil vadu řízení, přistoupil k jeho zrušení v přezkumném řízení, aby tím sebe i žalobce ušetřil soudního řízení. Stěžovatel

pokračování

byl tímto postupem „vrácen“ do studia a řízení o jeho odvolání mohlo pokračovat. Podle žalovaného jde o postup zcela ve stěžovatelův prospěch. Stěžovatelův další postup označil žalovaný za absurdní, neboť případné zrušení přezkumného rozhodnutí by vedlo k „oživení“ pravomocného rozhodnutí o ukončení studia. K tvrzení stěžovatele, že rozhodnutí ze dne 19. 3. 2024 mu nebylo řádně doručeno, žalovaný uvedl, že stěžovatel adresu své datové schránky sdělil až dne 2. 5. 2024, a proto nebyl povinen mu do ní doručovat.

[6] Stěžovatel v replice setrval na svých kasačních námitkách. Předně nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že mu bylo rozhodnutí ze dne 19. 3. 2024 řádně doručeno. Neúčinně doručené rozhodnutí podle stěžovatele zrušit nelze. Dále namítá, že pokud mělo dojít k uspokojení jeho nároku, musela být zrušeno nejen napadené rozhodnutí žalovaného, ale i původní rozhodnutí děkana ze dne 10. 1. 2024, které rovněž považuje za nezákonné. V důsledku tvrzené nicotnosti rozhodnutí žalovaného má stěžovatel za to, že hrozí právní nejistota, neboť nelze vyloučit, že bude považováno za platné původní rozhodnutí žalovaného o ukončení studia.

[7] Stěžovatel následně v dalším podání uvedl, že žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 12. 2024, č. j. VŠE/11051/9202/2024, znovu rozhodl o jeho odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí děkana ze dne 10. 1. 2024 tak, že se odvolání zamítá. To podle stěžovatele nepochybně dokládá účelovost postupu žalovaného, neboť nejprve rozhodnutí děkana potvrdil, následně své rozhodnutí rušil formou autoremedury, aniž by k takovému postupu byl oprávněn, a nakonec – aniž by došlo k jakékoliv změně posuzovaných skutečností – opět rozhodnutí děkana potvrdil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[9] Úvodem Nejvyšší správní soud předesílá, že v případě, kdy je kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí návrhu, přichází v úvahu pouze kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. jako zvláštní ustanovení ve vztahu k ostatním důvodům podle § 103 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS). Nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. může obecně spočívat v nesprávném posouzení procesněprávní otázky soudem (např. soud nesprávně vyloží výlukou ze soudního přezkumu, a proto odmítne žalobu proti rozhodnutí), nebo také v nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek, že došlo k odmítnutí návrhu a tím i k odmítnutí soudní ochrany, ač pro takový postup nebyly splněny podmínky (rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015-128). Nejvyššímu správnímu soudu tak přísluší se v souzené věci zabývat pouze tím, zda bylo namístě žalobu odmítnout – zde konkrétně, jestli městský soud správně a přezkoumatelným způsobem posoudil otázku přípustnosti žaloby.

[10] S ohledem na výše uvedené se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat námitkami směřujícími proti nezákonnosti či nicotnosti samotných správních rozhodnutí. Kasační námitky směřující k věci samé jsou bezpředmětné, jelikož se městský soud v případě odmítnutí žaloby meritem věci vůbec nezabýval (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 3. 2023, č. j. 6 As 105/2021-72, bod 29). Nejvyšší správní soud se nemohl zabývat ani stěžovatelovou námitkou, že žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 12. 2024 opětovně zamítl

jeho odvolání, čímž se měla podle stěžovatele potvrdit účelovost jeho postupu. Ani tato námitka se netýká otázky, zda byly v projednávané věci splněny podmínky pro odmítnutí žaloby. Stejně tak se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat tvrzeným porušením postupu podle § 62 s. ř. s. ze strany žalovaného. Tato argumentace také nespadá pod výše uvedené důvody kasační stížnosti, a je tak jiným důvodem, než o který se může kasační stížnost proti rozhodnutí o odmítnutí návrhu opírat. Nadto Nejvyšší správní soud dodává, že pokud žalovaný zrušil rozhodnutí ze dne 19. 3. 2024 v přezkumném řízení, aniž by o tom informoval městský soud, nejednalo se o postup podle § 62 s. ř. s., nýbrž o samostatný správní úkon učiněný mimo režim soudního řízení. Tento závěr odpovídá i odborné komentářové literatuře (srov. KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Wolters Kluwer, Praha, 2019, § 62).

[11] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného usnesení městského soudu. Stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného usnesení v tom, že městský soud nevypořádal všechny jeho žalobní námitky. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že pokud městský soud žalobu odmítl pro nepřípustnost, bylo jeho úkolem především odůvodnit, proč jsou v daném případě splněny podmínky pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Podle Nejvyššího správního soudu městský soud této povinnosti dostal. Ačkoliv je odůvodnění stručné, z jeho obsahu jasně vyplývá, proč městský soud dospěl k závěru, že stěžovatel není napadeným rozhodnutím nijak zkrácen na svých právech, respektive negativně dotčen ve své právní sféře. Vzhledem k tomu, že v přezkumném řízení došlo ke zrušení předchozího pravomocného rozhodnutí o ukončení studia, řízení o odvolání stěžovatele proti rozhodnutí děkana dále pokračovalo. Městský soud se dále zabýval i námitkou, že žalobou napadené rozhodnutí uvrhuje stěžovatele do nepřípustné nejistoty. Uzavřel, že žádná taková nejistota z napadeného rozhodnutí neplyne. Naopak jím bylo postaveno najisto, že správní řízení o ukončení studia pokračuje a dosud v něm nebylo vydáno pravomocné rozhodnutí. Jedinou nejistotu lze podle soudu spatřovat ve skutečnosti, že studium stěžovatele není pravomocně ukončeno, což je však stav, kterého se stěžovatel sám svými podáními domáhá. Není tedy důvodná stěžovatelova námitka, že by městský soud pouze konstatoval, že stěžovatelův názor nesdílí, aniž by své závěry řádně odůvodnil.

[12] Naopak, vzhledem k tomu, že městský soud žalobu odmítl jako nepřípustnou, nemusel se (a ani nemohl) zabývat věcně dalšími žalobními námitkami, které stěžovatel v žalobě uplatnil (viz např. rozsudek NSS ze dne 14. 1. 2022, č. j. 3 As 135/2020-44). To platí i v případě namítané nicotnosti správních rozhodnutí. I vyslovení nicotnosti je totiž vázáno na splnění podmínek řízení a je možné se jí zabývat pouze tehdy, pokud není dán žádný z důvodů pro odmítnutí návrhu (rozsudky NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 4 As 31/2004-53, č. 619/2005 Sb. NSS, ze dne 22. 8. 2006, č. j. 5 As 67/2005-88, č. 988/2006 Sb. NSS, ze dne 27. 11. 2008, č. j. 2 As 53/2007-111, a ze dne 14. 5. 2014, č. j. 10 As 33/2014-34). Nejvyšší správní soud proto neshledal napadené usnesení městského soudu nepřezkoumatelným.

[13] Následně se Nejvyšší správní soud zabýval spornou otázkou, zda městský soud žalobu stěžovatele odmítl v souladu se zákonem.

[14] Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. *kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou*

pokračování

domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

[15] Podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. *soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.*

[16] Odmítnutí návrhu podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. je přípustné při nedostatku procesní legitimace i při zjevně nedostatečné legitimaci věcné (např. rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2023, č. j. 6 As 96/2022-89, bod 16). Podle konstantní judikatury se zjevností rozumí případy, kdy je nedostatek legitimace zjistitelný bez pochyb okamžitě, zpravidla již z návrhu samotného, aniž by bylo třeba provádět další skutkové nebo právní hodnocení. Pokud tomu tak není, musí soud návrh „propustit do řízení ve věci“ (rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2005, č. j. 4 As 50/2004-59, č. 1043/2007 Sb. NSS).

[17] V posuzované věci městský soud uzavřel, že nedošlo k zásahu, který by se negativně projevil v právní sféře stěžovatele, neboť v přezkumném řízení bylo zrušeno předchozí rozhodnutí rektora ze dne 19. 3. 2024, jímž bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání směřující proti ukončení jeho vysokoškolského studia.

[18] Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že v obecné rovině zrušení rozhodnutí v přezkumném řízení, tedy zrušení rozhodnutí, které je v právní moci, představuje zásah do právní jistoty. Proto ani sama skutečnost, že zrušením rozhodnutí v přezkumném řízení došlo k obnovení studia, nemusí bez dalšího znamenat, že by tím nemohlo dojít k negativním projevům v právní sféře účastníka (zde stěžovatele). V takovém případě by však stěžovatel musel v podané žalobě uvést myslitelná a logicky konsekventní tvrzení o tom, že jeho právní sféra byla negativně dotčena a jakým konkrétním způsobem k dotčení došlo či dochází. K tomu však v posuzovaném případě nedošlo. Stěžovatel žádá tvrzení o tom, jakým způsobem by se zrušení rozhodnutí o ukončení studia v přezkumném řízení negativně promítalo v jeho právech a povinnostech, v žalobě neuvedl.

[19] Stěžovatel tak vůbec netvrdil bezprostřední negativní účinky do svých práv a povinností. Rozhodnutím žalovaného o zrušení svého rozhodnutí ze dne 19. 3. 2024, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti ukončení studia, tak městský soud správně vyhodnotil jako stav ve prospěch stěžovatele, který se svými podáními pokoušel docílit zrušení pravomocného rozhodnutí o ukončení studia. Řízení o odvolání proti rozhodnutí děkana o ukončení studia pokračovalo a stěžovatel měl možnost v něm uplatnit veškeré námitky, včetně tvrzené nezákonnosti rozhodnutí děkana. Žalovaný následně dne 2. 12. 2024 vydal nové rozhodnutí ve věci, k němuž stěžovatel v replice výslovně uvedl, že se proti němu hodlá bránit správní žalobou. Rozhodnutí tak bude podrobeno soudnímu přezkumu. Nelze tedy hovořit ani o tom, že by stěžovateli bylo odepřeno právo na přístup k soudu ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

[20] Za dané situace (při absenci stěžovatelových tvrzení o negativním dotčení) proto Nejvyšší správní soud souhlasí se závěrem městského soudu, že stěžovatel nebyl napadeným rozhodnutím zkrácen na svých právech a že nedostatek legitimace byl zřejmý již ze samotné žaloby. O odmítnutí návrhu podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. tak městský soud rozhodl v souladu se zákonem.

[21] Závěrem Nejvyšší správní soud k návrhu stěžovatele na spojení nyní projednávané věci s věcí vedenou pod sp. zn. 7 As 139/2024 doplňuje, že podle § 39 s. ř. s. může předseda senátu usnesením spojit ke společnému projednání samostatné žaloby směřující proti témuž rozhodnutí anebo proti rozhodnutím, která spolu skutkově souvisejí. Spojení věcí je nicméně fakultativním oprávněním, nikoli povinností soudu (rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 Afs 113/2009-69, č. 2065/2010 Sb. NSS), přičemž je zcela na uvážení předsedy senátu, zda ke spojení věcí ke společnému projednání a rozhodnutí přistoupí, či nikoli. V daném případě důvody ke spojení shledány nebyly.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[23] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. dubna 2025

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu